

פערי בריאות: רפואה מונעת

עיבוד וניתוח נתונים וכתובת הדו"ח: גב' אנג'לה שטרית, ד"ר עפרה קלטר-ליבוביץ'

הקדמה

בדיקות סקר מהוות עבור מחלות נבחרות כלי יעיל לאבחון מוקדם ולשיפור פרוגנוזה. בדיקות סקר הן בדיקות שיש לבצען באופן תקופתי בתדירות שהומלצה ב- clinical guidelines, כאשר בחלק מהמקרים תוצאותיהן מצריכות ביצוע בדיקות נוספות לאבחון סופי. לחילופין, בדיקת סקר שלילית יכולה להפחית את ההסתברות לקיום מחלה. בדיקות הסקר כוללות בדיקות גנטיות, מדידות לחץ דם, פרופיל שומנים בדם, משטח צוואר רחם לנשים, ממוגרפיה של השד, דם סמוי בצואה ואחרות. ההמלצות לביצוע בדיקות סקר ותדירותן, משתנות על פי מאפיינים אישיים, לרבות גיל, מין, והשתייכות לקבוצת סיכון זו או אחרת.

ראוי לזכור שבדיקות הסקר נועדו לאתר מחלות לפני הופעת סימפטומים מחשידים. מאחר שאיתור מוקדם של מחלה, או של סיכון לחלות, הוא לפעמים מפתח להצלת חיים, חשוב להקפיד על ביצוע בדיקות סקר במועדים המומלצים. איתור מוקדם של מחלה מאפשר במקרים רבים לשנות את מהלכה. **ככול שמחלה מסוימת מתגלה מוקדם יותר, כך עולים הסיכויים לריפוייה.**

סרטן המעי הגס הוא הגידול השני בשכיחותו בקרב האוכלוסיה בישראל. הוא מופיע בשיעור דומה אצל גברים ונשים. כל שנה מאובחנים בישראל יותר מ-3,000 אנשים חדשים בסרטן המעי הגס והחלחולת, בכל הגילים. כ-1,800 איש מתו בשנה האחרונה מסרטן המעי הגס, לפי נתוני רישום הסרטן הלאומי.

המחלה שכיחה במיוחד מגיל 50 שנה ומעלה, והסיכון לחלות בה עולה עם הגיל. חשוב לדעת שכאשר המחלה מתגלה בשלב מוקדם, סיכויי הריפוי מגיעים לכ- 90%, הודות לטיפול כירורגי. לכן, חשוב מאוד לגלות אותה מוקדם ככל האפשר, ועל ידי כך לשפר את תוצאות הטיפול ואת איכות חייהם של מי שחלו בה. גידולים במעי הגס ניתנים, כאמור, לגילוי מוקדם, ולעתים אף ניתן למנוע את התפתחות המחלה. חשוב מאוד לעבור בדיקות מניעה בצורה מסודרת, העשויות לגלות פוליפ קדם סרטני עוד לפני הופעת ממאירות. **האיבחון**

המוקדם הוא המפתח לריפוי מוצלח!

סרטן השד נחשב לגידול הממאיר השכיח ביותר בקרב נשים, בארץ ובעולם. מדי שנה מאובחנות בישראל למעלה מ-4,000 נשים כחולות בסרטן השד. העלייה בשיעורי ההיארעות של המחלה בשלב ממוקד והירידה בשיעורי התמותה, מצביעים על עלייה בשיעורי האבחון

בשלבים ראשוניים, על שיפור באמצעי הטיפול, ועל סיכו" ריפוי גבוהים יותר. עיקר התחלואה בסרטן חודרני של השד נצפה בנשים מעל גיל 50 ביהודיות ובערביות. בתחילת שנות ה-90 יזמה האגודה למלחמה בסרטן את התוכנית הלאומית לגילוי מוקדם של סרטן השד, המופעלת כיום בשיתוף משרד הבריאות, יחד עם כל קופות החולים. התכנית מיועדת לנשים בנות 50-74, וכוללת בדיקת ממוגרפיה אחת לשנתיים. אחד המדדים ליעילות התוכנית בא לידי ביטוי בשיעור הנשים המאובחנות בשלב מוקדם: אחוז הנשים המאובחנות עם מחלה בשלב מוקדם (סרטן שד ממוקד, וסרטן חודרני בשלב מוקדם), עלה מ-57% מהחולות שאובחנו ב-2007 ל-62% בשנת 2009. נתוני התוכנית הלאומית לגילוי סרטן השד בישראל, מצביעים על צמצום פערים בין תת-אוכלוסיות בישראל בשיעורי ההיענות לבדיקות ממוגרפיה. שיעורי ההיענות הנוכחיים בין העולות והחרדיות, נמוכים בכ-10-5% משיעורי ההיענות בנשים היהודיות הוותיקות (אתר האגודה למלחמה בסרטן www.cancer.org.il).

בפרק זה נבחן את הקשר בין מאפיינים דמוגרפיים, חברתיים וכלכליים, עם שימוש בשירותי בריאות למניעה וגילוי מוקדם של מחלות כפי שנמדדו בסקר החברתי לשנת 2010.

שיטות

שיטת הדגימה ושאלון הסקר מופיעים בפירוט באתר הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה¹. בקצרה, מסגרת הדגימה של הסקר מבוססת על מרשם התושבים. המדגם תוכנן על מנת שיכלול כ-7,500 משיבים בני 20 ומעלה. שיטת הדגימה מורכבת, וכללה שילוב של שלושה משתנים דמוגרפיים [5 קבוצות אוכלוסייה (ערבים במזרח-ירושלים, ערבים אחרים, 2 קבוצות עולים לפי תקופת עליה, ויהודים ילידי הארץ), 7 קבוצות גיל, ומין; סה"כ: 70 קבוצות תכנון]. שאלון הסקר כלל שאלון גרעין קבוע החוזר מדי שנה, ונושא משתנה, שבשנת 2010 התמקד בבריאות ובאורח חיים.

ניתוח הנתונים:

ניתוח הנתונים כלל ניתוח חד-משתני על פי מדדי הפערים (מאפיינים הדמוגרפיים, חברתיים וכלכליים), והערכה עצמית של מצב הבריאות.

¹ http://www.cbs.gov.il/webpub/pub/text_page.html?publ=6&CYear=2010&CMonth=1

בהמשך, בוצע ניתוח רב משתני באמצעות שימוש במודל רגרסיה לוגיסטית מרובה. המשתנים שהוכנסו למודל היו משתנים שנמצאו בקשר מובהק עם ביצוע בדיקת סקר לפי הנחיות משרד הבריאות (משתנה תלוי).

משתנים מסבירים הוצאו מהמודל בשיטת backward elimination, אם מובהקות הקשר עם המשתנה התלוי הייתה ≤ 0.10 .

מדד-I: מדידת יתר לחץ דם.

הגדרה אופרטיבית: המדד הורכב מהשאלה הבאה:

האם עשית בדיקת לחץ דם? 1. כן 2. לא	מתי עשית את הבדיקה בפעם האחרונה? 1. ב 12 החודשים האחרונים 2. מעל שנה ועד שנתיים 3. מעל שנתיים ועד חמש שנים 4. מעל חמש שנים
--	--

מדד-II: מדידת רמת הכולסטרול בדם.

הגדרה אופרטיבית: המדד הורכב מהשאלה הבאה:

האם עשית בדיקת דם לרמת הכולסטרול? 1. כן 2. לא	מתי עשית את הבדיקה בפעם האחרונה? 1. ב 12 החודשים האחרונים 2. מעל שנה ועד שנתיים 3. מעל שנתיים ועד חמש שנים 4. מעל חמש שנים
---	--

מדד זה נבנה עבור משתתפים בגיל 35 שנים ומעלה שבצעו את מדידת כולסטרול אי פעם.

מדד-III: ביצוע בדיקת סקר לגילוי מוקדם של סרטן המעי הגס.

הגדרה אופרטיבית: המדד הורכב מהשאלות הבאות:

האם עשית בדיקת קולונסקופיה? 1. כן 2. לא	מתי עשית את הבדיקה בפעם האחרונה? 1. ב-12 החודשים האחרונים 2. מעל שנה ועד שנתיים 3. מעל שנתיים ועד חמש שנים 4. מעל חמש שנים
האם עשית בדיקה לגילוי דם סמוי בצואה? 1. כן 2. לא	

1. ב-12 החודשים האחרונים 2. מעל שנה ועד שנתיים 3. מעל שנתיים ועד חמש שנים 4. מעל חמש שנים	מתי עשית את הבדיקה בפעם האחרונה?
--	----------------------------------

שאלה זו הופנתה לגברים ונשים בגיל 50 ומעלה.

מדד זה הורכב על פי ביצוע דיקת לגילוי דם סמוי בצואה ב-12 החודשים האחרונים ו/או ביצוע בדיקת קולונוסקופיה אי פעם עבור המשתתפים בקבוצת גיל 50 עד 74 שנים. ההמלצות הן ביצוע קולונוסקופיה כל 10 שנים ו/או בדיקת דם סמוי בצואה כל שנה עבור גילאי 50-75. מכוון שקבוצות הגיל בקובץ הן 50-54, 55-59, 60-64, 65-74, ו75+, המדד שלנו מתייחס למשתתפים גילאי 50-74 שנים. בנוסף, לא ניתן היה לזהות את האנשים שבצעו בדיקת קולונוסקופיה ב-10 השנים האחרונות כי אפשרות בחירת התשובה המקסימלית היתה "מעל 5 שנים".

מדד-IV ביצוע בדיקת ממוגרפיה לגילוי מוקדם של סרטן שד.

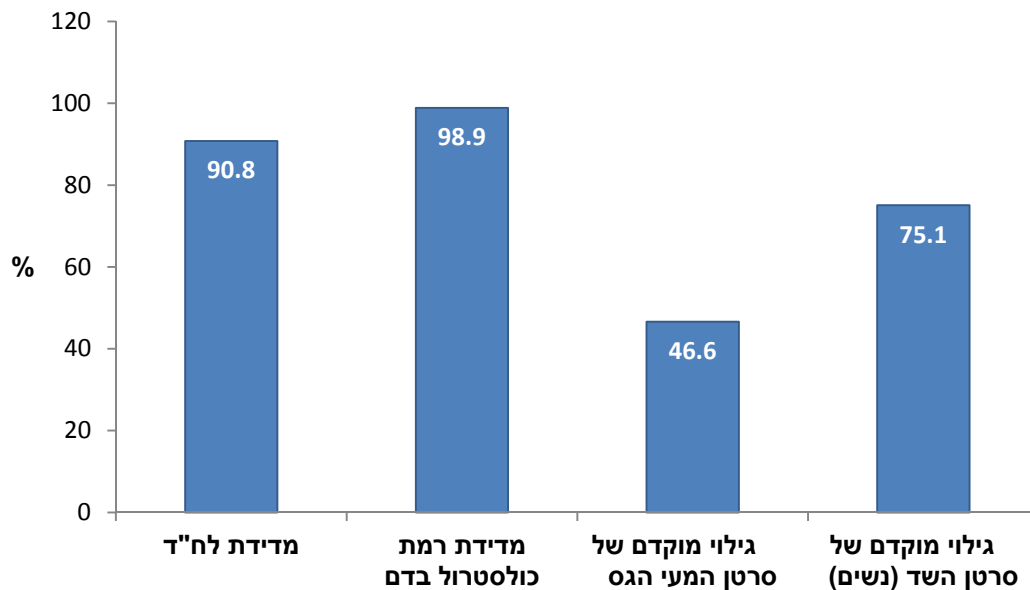
הגדרה אופרטיבית: המדד הורכב מהשאלה הבאה:

1. כן 2. לא	האם עשית בדיקת ממוגרפיה?
1. ב-12 החודשים האחרונים 2. מעל שנה ועד שנתיים 3. מעל שנתיים ועד חמש שנים 4. מעל חמש שנים	מתי עשית את הבדיקה בפעם האחרונה?

שאלה זו הופנתה לנשים בגיל 50 ומעלה.

מדד ביצוע בדיקת ממוגרפיה נבנה בהתאם להחיות משרד הבריאות וכלל נשים בגיל 50-74 שנים שבצעו את הבדיקה עד שנתיים לפני מועד הסקר.

תרשים-1: התפלגות המדדים באוכלוסייה

ממצאים:

• **מדידות לגילוי מוקדם של יתר לחץ דם והיפרליפידמיה:**

מדידת לחץ דם (תרשים 1, טבלה 1, טבלה 5)
 תשעים אחוז ממשתפי הסקר מעל גיל 20 מדווחים על מדידת לחץ דם במהלך השנתיים האחרונות (90% בגברים ו-92% בנשים). קיים מתאם בין גיל המשתתפים ובצוע המדידה, מ-83% בקרב גילאי 20-29 ועד ל-99% עבור בני 75 ומעלה. בעיבוד רב משתני, ניתן היה לראות כי במחוז ירושלים מבצעים פחות בדיקות וכי ישנה עליה מובהקת לביצוע בדיקות מעקב ללחץ דם עם עליה בגיל החל מגיל 45. לא נצפו הבדלים בשיעור ביצוע מדידת לח"ד בין המגזר היהודי והמגזר הערבי וגם לא לפי הכנסה ומידת ההצלחה לעמוד בהוצאות החודשיות. למרות שההבדלים בשיעורי ביצוע המדידה לפי שאר מאפייני פערי בריאות היו מובהקים סטטיסטית, לא אותרו תת-קבוצות באוכלוסייה עם שיעורי ביצוע נמוכים במידה משמעותית (פחות מ-85%). יש לציין כי נצפה שיעור נמוך יותר בביצוע מדידת לחץ דם בקרב המשתתפים שהגדירו את עצמם כדתיים מאוד (85%) לעומת החילונים (91%). בעיבוד הרב משתני, ניתן היה לראות כי הגורמים הקשורים עם ביצוע המדידה היו מין (נשים מודדות לח"ד יותר מגברים), גיל (עליה עם גיל), מצב בריאות (פחות מדידות כאשר מצב הבריאות טוב יותר), מצב משפחתי (נשואים מבצעים יותר מדידות), דתיות (דתיים מאוד מבצעים פחות) ומחוז מגורים (במחוז ירושלים מבצעים פחות בדיקה בשוואה למחוז תל-אביב).

מדידת רמת כולסטרול בדם (תרשים 1, טבלה 2, טבלה 5)

שיעור מדידת רמת כולסטרול בדם לפחות פעם אחת ב-5 השנים האחרונות בקרב משתתפים שגילם 35 שנים ומעלה היה 99%. שיעור זה היה בקורלציה חיובית עם גיל ובקורלציה שלילית עם מצב הבריאות על פי דיווח-עצמי. הבדלים מזעריים אך בכל זאת מובהקים סטטיסטית היו גם לפי מצב תעסוקה. לא נצפו הבדלים לפי מאפייני בריאות אחרים, דמוגרפים (מין, מצב משפחתי, מגזר, וותק בארץ, ומספר נפשות במשק הבית), חברתיים-כלכליים (השכלה, רמת דתיות, הכנסה, מידת כסוי הוצאות, בעלות על רכוש) וגם לא לפי מחוז מגורים.

• בדיקות לגילוי מוקדם של סרטן המעי הגס ושל סרטן שד בנשים:

גילוי מוקדם של סרטן המעי הגס (תרשים 1, טבלה 3, טבלה 5)

פחות ממחצית (46.6%) מאוכלוסית הסקר בגילאי 50-74 שנים דווחו כי בצעו קולונוסקופיה אי-פעם או בדיקת צואה לדם סמוי בשנה האחרונה. שיעור זה היה זהה בגברים ונשים. קיימת עליה בביצוע הבדיקה לגילוי מוקדם של סרטן המעי הגס עם הגיל (מ-38% עבור בני 50-54 עד ל-53% עבור גילאי 65-74). לא נצפו הבדלים לפי מגזר, מצב משפחתי, מחוז מגורים, וותק בארץ ולפי השכלה. אחוז מבצעי הבדיקה היה נמוך יותר בקרב המשתתפים שהגדירו את עצמם כדתיים מאוד בהשוואה לחילונים (40% ו-50% בהתאמה). פילוח האוכלוסיה לפי מאפיינים כלכליים הראה כי בעלי הכנסה גבוהה, אלה שמצליחים לעמוד בהוצאות החודשיות ללא כל קושי ובעלי רכוש מבצעים את בדיקות הסקר לגילוי מוקדם של סרטן המעי הגס בשיעורים גבוהים יותר משאר הקבוצות. שיעור גבוה נצפה גם במשתתפים המתגוררים במשקי בית בעלי 2 נפשות (54%) לעומת השיעורים במשקי הבית בעלי מספר נפשות גדול יותר (שיעורים נעים בין 40% ל-45%).

בעיבוד הרב-משתני, ניתן היה לראות כי בנוסף לגיל ומצב בריאות, המאפיינים הכלכליים הכנסה (הכנסה גבוהה הסיכוי הצולב היה 1.58 ו-95% רווח בר-סמך היה 1.22, 2.03 בהשוואה להכנסה נמוכה) ומידת ההצלחה בכיסוי ההוצאות (מצליחים ללא כל קושי הסיכוי הצולב היה 1.43 ו-95% רווח בר-סמך היה 0.97, 2.10 בהשוואה לבלל לא מצליחים) הן קשורים בביצוע הבדיקות לגילוי מוקדם של סרטן המעי הגס.

גילוי מוקדם של סרטן השד בנשים (תרשים 1, טבלה 4, טבלה 6)

שלושת רבעי מאוכלוסית הנשים שהשתתפו בסקר ושגילן היה בין 50 ל-74 שנים דווחו שבצעו ממוגרפיה בשנתיים האחרונות. שיעור ביצוע הבדיקה נמוך יותר (65%) נצפה בנשים בגיל 50-54 להשוואה ל-78% בקבוצת גיל מבוגרת יותר (55-74). נשים ערביות מבצעות ממוגרפיה בשיעורים נמוכים יותר מנשים יהודיות (68% לעומת 76%, $p=0.05$). לא נצפו הבדלים לפי מצב משפחתי, וותק בארץ ולפי השכלה. אחוז מבצעות הבדיקה היה נמוך יותר בקרב המשתתפות שהגדירו את עצמן כדתיות מאוד בהשוואה לחילוניות (62%-ו-80% בהתאמה). פילוח האוכלוסיה לפי מאפיינים כלכליים הראה כי בעלות הכנסה גבוהה, אלה שמצליחות לעמוד בהוצאות החודשיות ללא כל קושי והמועסקות מבצעות את בדיקת הממוגרפיה לגילוי מוקדם של סרטן השד בשיעורים גבוהים יותר משאר הקבוצות. מעניין לציין כי שיעור ביצוע ממוגרפיה הנמוכים ביותר נצפו במחוזות מגורים דרום וירושלים. הגדרה עצמית של מצב בריאות וקיום בעיה בריאותית כרונית לא היו קשורים עם ביצוע ממוגרפיה.

בעיבוד הרב-משתני, ניתן היה לראות כי בנוסף לגיל, מידת הדתיות ומצב תעסוקה היו הגורמים הבלתי תלויים הקשורים בביצוע ממוגרפיה בצורה מובהקת סטטיסטית. עבור נשים דתיות מאוד הסיכוי הצולב היה 0.48 ו-95% רווח בר-סמך היה 0.28, 0.82 בהשוואה לנשים שהגדירו את עצמן כחילוניות. נשים מועסקות בצעו ממוגרפיה ב-40% יותר מנשים לא מועסקות ונשים שלא שייכות לכח העבודה ($p=0.003$).

סיכום ומסקנות:

הממצאים מראים פערים ניכרים בשיעור המדווחים על ביצוע בדיקות הסקר, לפי סוג הבדיקה. בעוד ששיעורי ניטור לחץ-הדם ורמת הכולסטרול בדם גבוהים מאד (מעל 90%), שיעור הביצוע של בדיקות לגילוי מוקדם של סרטן המעי הגס בקרב בני 50+ עדיין נמוכים (מתחת ל-50%). הפערים שנצפו בשיעור בדיקות הניטור של לחץ-הדם ורמת הכולסטרול בדם קטנים יחסית. המאפיין הבולט הקשור בשיעור הביצוע של בדיקות אלה הוא הגיל, והוא מוסבר קרוב לוודאי גם על פי תפיסת הסיכון לתחלואה הקשורה בגורמי-סיכון אלה, אשר עולה עם הגיל. כמוכן, בהעדר תוכנית סיקור יזום, ניטור ל"ד ורמות שומני הדם תלוי במידה רבה בתדירות המפגשים עם הרופא המטפל, והיא באופן טבעי נמוכה יותר בגילאים הצעירים. למרות הפערים הקטנים יחסית, אותרו תת-קבוצות אשר מנטרות פחות את לחץ-הדם והן גברים, אנשים המגדירים עצמם כדתיים מאד ואנשים המגדירים את מצב בריאותם טוב מאד.

נצפה גם קשר בין גיל ושיעור ביצוע בדיקות הסקר לגילוי מוקדם של סרטן המעי הגס וסרטן השד, אם כי עוצמתו פחותה מזו שנצפתה לגבי ניטור רמת לחץ הדם והכולסטרול. הקשר של

ביצוע בדיקות הסקירה עם הגיל עשוי להיות מוסבר ע"י תפיסת הסיכון של הפרט, הנמוכה יותר בגילאים הצעירים, וכן במספר המפגשים עם מערכת הבריאות.

גם בהקשר לבדיקות לגילוי מוקדם של סרטן המעי הגס, בולט הממצא שאנשים התופסים את מצב בריאותם כטוב או טוב מאד נוטים פחות להיבדק. ממצא נוסף מדאיג הוא, שהסיכוי לביצוע בדיקת סקר לגילוי מוקדם של סרטן המעי הגס היה גבוה פי 1.5 אצל אנשים בעלי הכנסה גבוהה בהשוואה לבעלי הכנסה נמוכה יותר. ייתכן שהכנסה משפיעה בעיקר על שיעור ביצוע קולונוסקופיה כבדיקת סקירה, מכיוון שהיא עדיין אינה מוגדרת בסל הבריאות לצורך בדיקת סקר באוכלוסייה הכללית.

שיעור ביצוע בדיקת ממוגרפיה נמוך במיוחד בקרב נשים המגדירות עצמן כדתיות מאד, ממצא זה מאשר ממצאים קודמים שפורסמו ומחייב התייחסות של מערכת הבריאות, באופן בו מתן השרות לביצוע בדיקות לגילוי מוקדם של סרטן השד יהיה באופן השומר על כבוד האישה, ערכיה ואמונותיה. נשים מועסקות היו בעלות הסתברות גבוהה יותר לביצוע בדיקות גילוי מוקדם על פי ההמלצות, וייתכן וזה נובע מהקשר להשכלה ומודעות, מצב כלכלי טוב יותר, וחשיפה לתוכניות סיקור במקומות העבודה.

מתוך הכרת הערך של בדיקות לגילוי מוקדם של יתר לחץ-דם, היפרליפידמיה, סרטן המעי הגס והשד(האחרון, בנשים), יש חשיבות להגיע לקהלי-יעד התופסים עצמם בסיכון נמוך, בהם שיעורי הביצוע נמוכים מהיתר: אנשים צעירים ואנשים שבריאותם טובה. בקבוצות אלה, שהמפגשים שלהם עם מערכת הבריאות נדירים יחסית, דרושה גישה יוזמת של מערכת הבריאות להביא את האנשים להיבדק. בנוסף, יש לדאוג להסרה של מחסומים באמצעות גישה רגישה לקהלי יעד מיוחדים (נשים חרדיות/דתיות מאד) לביצוע ממוגרפיה. לבסוף, יש לדאוג להסרת חסמים כלכליים לבדיקות הסקר לגילוי מוקדם של סרטן המעי הגס באמצעות קולונוסקופיה.

טבלה 1:

בדיקת סקר - מעקב לחץ דם (ל.ד.)

P	ביצעו מעקב ל.ד.		N	סה"כ
	%	n		
	(90.8)	6113	6729	
מגדר				
0.009	(89.9)	2899	3225	גברים
	(91.7)	3214	3504	נשים
גיל				
<0.0001	(86.3)	582	674	20-24
	(80.8)	571	707	25-29
	(84.6)	610	721	30-34
	(84.5)	562	665	35-39
	(88.6)	530	598	40-44
	(91.9)	511	556	45-49
	(95.3)	525	551	50-54
	(96.8)	516	533	55-59
	(98.7)	547	554	60-64
	(98.9)	611	618	65-74
	(99.3)	548	552	+75
מצב משפחתי				
<0.0001	(91.8)	4144	4516	נשוי
	(93.6)	438	468	רווק
	(98.2)	431	439	גרוש
	(84.2)	1098	1304	אלמן
רמת השכלה (מספר שנות לימוד)				
<0.0001	(95.9)	514	536	0-8
	(91.1)	1534	1683	9-12
	(89.9)	3964	4408	+13
מגזר				
0.45	(91.0)	5123	5632	יהודים ואחרים
	(90.2)	989	1096	ערבים
מידת דתיות				
<0.0001	(85.5)	443	518	דתי מאוד
	(91.9)	1644	1788	דתי
	(92.7)	1444	1558	לא כל-כך דתי
	(91.0)	2452	2722	לא דתי
הכנסה חודשית לנפש ש"ח				
0.71	(90.2)	1609	1783	2,000≥
	(91.3)	1671	1831	2,001-4,000
	(91.1)	2003	2199	4,000<
	(90.6)	830	916	מידע חסר
כיסוי הוצאות				
0.19	(90.5)	952	1052	מצליחים ללא כל קושי
	(90.4)	2980	3296	מצליחים
	(91.4)	1645	1800	לא כל-כך מצליחים
	(93.1)	486	522	בכלל לא מצליחים
בעלות על רכוש				
0.0007	(88.9)	909	1023	אין בעלות על דירה/רכב
	(88.1)	598	679	בעלות על רכב בלבד
	(92.2)	1344	1457	בעלות על דירה בלבד
	(91.5)	2123	2319	בעלות על דירה ורכב

P	ביצעו מעקב ל.ד.		N	
	%	n		
	(89.3)	611	684	בעלות על דירה ויותר מרכב 1
	(93.1)	528	567	בעלות על יותר מדירה 1
מצב תעסוקה				
<0.0001	(88.7)	3803	4286	מועסק/ת
	(89.7)	252	281	בלתי מועסק/ת
	(95.2)	2058	2162	לא שייך לכוח עבודה
מס' נפשות במשק הבית				
<0.0001	(92.9)	729	785	1
	(94.0)	1485	1579	2
	(90.7)	1037	1143	3
	(89.6)	1143	1276	4
	(88.3)	1719	1946	+5
וותק בארץ				
<0.0001	(88.4)	2861	3237	יהודים ואחרים: ילידי ישראל
	(97.3)	1229	1263	שנת עלייה לפני 1990
	(91.3)	632	692	עלייה בין השנים 1990-1995
	(91.3)	401	439	שנת עלייה משנת 1996
	(90.2)	989	1096	ערבים
מחוז מגורים				
<0.0001	(91.7)	977	1065	צפון
	(90.5)	835	923	חיפה
	(92.2)	1518	1646	מרכז
	(90.7)	1172	1292	תל אביב
	(87.1)	626	719	ירושלים
	(84.4)	184	218	יהודה ושומרון
	(92.5)	801	866	דרום
מצב בריאות				
<0.0001	(86.1)	2701	3138	טוב מאוד
	(93.0)	2065	2220	טוב
	(98.2)	958	976	לא כל-כך טוב
	(98.7)	386	391	בכלל לא טוב
בעיית בריאותית				
<0.0001	(96.1)	2491	2593	קיימת בעיה בריאותית
	(87.5)	3615	4129	לא קיימת בעיה בריאותית

טבלה 2:
בדיקת סקר - מעקב רמת הכולסטרול בדם בקרב בני 35+

P	ביצעו מעקב כולסטרול		N	
	%	n		
	(98.9)	4095	4139	סה"כ
				מגדר
0.71	(98.9)	1933	1955	גברים
	(99.0)	2162	2184	נשים
				גיל
<0.0001	(96.3)	464	482	35-39
	(98.3)	478	486	40-44
	(99.2)	485	489	45-49
	(99.4)	512	515	50-54
	(99.4)	500	503	55-59
	(99.4)	531	534	60-64
	(99.5)	601	604	65-74
	(99.6)	524	526	+75
				מצב משפחתי
0.098	(99.0)	3084	3114	נשוי
	(99.2)	383	386	רווק
	(98.8)	410	415	גרוש
	(97.3)	217	223	אלמן
				רמת השכלה (מספר שנות לימוד)
0.32	(99.6)	456	458	0-8
	(98.7)	904	916	9-12
	(98.9)	2645	2675	+13
				מגור
0.13	(99.0)	3495	3529	יהודים ואחרים
	(98.4)	599	609	ערבים
				מידת דתיות
0.90	(98.7)	229	232	דתי מאוד
	(99.0)	1062	1073	דתי
	(99.1)	970	979	לא כל-כך דתי
	(98.8)	1741	1762	לא דתי
				הכנסה חודשית לנפש ש"ח
0.83	(98.8)	1018	1030	>2,000
	(98.9)	1154	1167	2,001-4,000
	(99.1)	1470	1483	<4,000
	(98.7)	453	459	מידע חסר
				כיסוי הוצאות
0.52	(99.5)	604	607	מצליחים ללא כל קושי
	(98.9)	1996	2019	מצליחים
	(98.8)	1133	1147	לא כל-כך מצליחים
	(98.8)	335	339	בכלל לא מצליחים
				בעלות על רכוש
0.20	(98.7)	535	542	אין בעלות על דירה/רכב
	(97.8)	265	271	בעלות על רכב בלבד
	(99.2)	969	977	בעלות על דירה בלבד
	(98.8)	1465	1482	בעלות על דירה ורכב
	(98.8)	426	431	בעלות על דירה ויותר מרכב 1
	(99.8)	435	436	בעלות על יותר מדירה 1

P	ביצעו מעקב כולסטרול		N	
	%	n		
מצב תעסוקה				
0.009	(98.6)	2397	2432	מועסק/ת
	(98.3)	118	120	בלתי מועסק/ת
	(99.6)	1580	1587	לא שייך לכוח עבודה
מס' נפשות במשק הבית				
0.09	(99.6)	546	548	1
	(99.3)	1169	1177	2
	(98.4)	610	620	3
	(98.4)	685	685	4
	(98.8)	1109	1109	+5
וותק בארץ				
0.44	(98.8)	1614	1633	יהודים ואחרים: ילידי ישראל
	(99.2)	1148	1157	שנת עלייה לפני 1990
	(99.3)	459	462	עלייה בין השנים 1990-1995
	(98.9)	273	276	שנת עלייה משנת 1996
	(98.4)	599	609	ערבים
מחוז מגורים				
0.56	(98.5)	653	663	צפון
	(98.7)	603	611	חיפה
	(99.0)	1026	1036	מרכז
	(99.1)	779	786	תל אביב
	(98.5)	409	415	ירושלים
	(99.0)	100	101	יהודה ושומרון
	(99.6)	525	527	דרום
מצב בריאות				
<0.0001	(97.7)	1273	1303	טוב מאוד
	(99.3)	1599	1611	טוב
	(99.8)	862	864	לא כל-כך טוב
	(100.0)	358	358	בכלל לא טוב
בעיית בריאותית				
<0.0001	(99.8)	2091	2095	קיימת בעיה בריאותית
	(98.0)	1998	2038	לא קיימת בעיה בריאותית

טבלה 3:

ביצוע בדיקת דם סמוי בצואה או קולונוסקופיה בקרב בני 50-74

P	ביצעו בדיקה לגילוי מוקדם של סרטן המעי הגס		N	סה"כ
	%	n		
	46.6	1083	2324	
מגדר				
0.83	46.4	512	1104	גברים
	46.8	571	1220	נשים
גיל				
<0.001	37.9	221	583	50-54
	45.3	249	550	55-59
	50.0	282	564	60-64
	52.8	331	627	65-74
מצב משפחתי				
0.44	45.8	820	1789	נשוי
	47.9	125	261	רווק
	51.8	101	195	גרש
	46.8	37	79	אלמן
רמת השכלה (מספר שנות לימוד)				
0.34	49.6	134	270	0-8
	44.2	238	538	9-12
	46.5	678	1457	+13
מגזר				
0.67	46.7	954	2041	יהודים ואחרים
	45.4	128	282	ערבים
מידת דתיות				
0.04	40.2	49	122	דתי מאוד
	46.6	290	622	דתי
	43.3	247	570	לא כל-כך דתי
	49.7	479	964	לא דתי
הכנסה חודשית לנפש ש"ח				
<0.001	42.5	219	515	≥2,000
	44.3	275	620	2,001-4,000
	52.5	476	906	<4,000
	39.9	113	283	מידע חסר
כיסוי הוצאות				
0.0007	56.0	216	386	מצליחים ללא כל קושי
	45.8	503	1098	מצליחים
	43.9	274	624	לא כל-כך מצליחים
	42.6	87	204	בכלל לא מצליחים
בעלות על רכוש				
0.02	42.7	115	269	אין בעלות על דירה/רכב
	45.9	50	109	בעלות על רכב בלבד
	44.1	234	531	בעלות על דירה בלבד
	46.0	385	838	בעלות על דירה ורכב
	47.5	125	263	בעלות על דירה ויותר מרכב 1
	55.4	174	314	בעלות על יותר מדירה 1

מרכז הידע בנושא פערי בריאות, מכון גרטנר ומשרד הבריאות.

P	ביצעו בדיקה לגילוי מוקדם של סרטן המעי הגס		N	
	%	n		
מצב תעסוקה				
0.08	44.8	602	1345	מועסק/ת
	53.6	37	69	בלתי מועסק/ת
	48.8	444	910	לא שייך לכוח עבודה
מס' נפשות במשק הבית				
<0.001	44.6	133	298	1
	53.5	447	835	2
	45.0	194	431	3
	41.5	140	337	4
	39.9	169	423	+5
וותק בארץ				
0.095	46.6	395	847	יהודים ואחרים: ילידי ישראל
	49.6	391	789	שנת עלייה לפני 1990
	39.8	104	261	עלייה בין השנים 1990-1995
	44.8	65	145	שנת עלייה משנת 1996
	45.4	128	282	ערבים
מחוז מגורים				
0.17	49.7	171	344	צפון
	51.5	170	330	חיפה
	45.2	269	595	מרכז
	45.2	195	431	תל אביב
	48.1	114	237	ירושלים
	36.7	18	49	יהודה ושומרון
	43.2	146	338	דרום
מצב בריאות				
0.007	45.7	263	576	טוב מאוד
	43.8	440	1004	טוב
	49.3	269	546	לא כל-כך טוב
	56.1	110	196	בכלל לא טוב
בעיית בריאותית				
<0.001	50.3	648	1287	קיימת בעיה בריאותית
	42.1	435	1034	לא קיימת בעיה בריאותית

טבלה 4:
בדיקת סקר ממוגרפיה בקרב נשים בגילאי 50-74

P	ביצעו ממוגרפיה		N	סה"כ
	%	n		
	(75.1)	916	1220	
גיל				
0.0001	(65.2)	189	290	50-54
	(80.1)	222	277	55-59
	(78.0)	237	304	60-64
	(76.8)	268	349	65-74
מצב משפחתי				
0.92	(75.6)	634	839	נשואה
	(73.4)	124	169	רווקה
	(75.0)	123	164	גרושה
	(72.9)	35	48	אלמנה
רמת השכלה (מספר שנות לימוד)				
0.37	(74.1)	106	143	0-8
	(73.1)	196	268	9-12
	(77.1)	586	760	+13
מגור				
0.05	(76.0)	813	1070	יהודיות ואחרות
	(68.5)	102	149	ערביות
מידת דתיות				
0.002	(61.8)	47	76	דתיה מאוד
	(74.4)	238	320	דתיה
	(71.2)	208	292	לא כל-כך דתיה
	(79.6)	402	505	לא דתיה
הכנסה חודשית לנפש ש"ח				
0.03	(70.5)	196	278	2,000 ≥
	(73.6)	248	337	2,001-4,000
	(79.9)	349	437	4,000 <
	(73.2)	123	168	מידע חסר
כיסוי הוצאות				
0.11	(79.8)	154	193	מצליחות ללא כל קושי
	(76.3)	434	569	מצליחות
	(71.7)	241	336	לא כל-כך מצליחות
	(70.4)	81	115	בכלל לא מצליחות
בעלות על רכוש				
0.25	(72.3)	115	159	אין בעלות על דירה/רכב
	(75.0)	36	48	בעלות על רכב בלבד
	(71.0)	237	334	בעלות על דירה בלבד
	(78.1)	324	415	בעלות על דירה ורכב
	(75.8)	91	120	בעלות על דירה ו יותר מרכב 1
	(78.5)	113	144	בעלות על יותר מדירה 1
מצב תעסוקה				
0.04	(78.2)	466	596	מועסקת
	(66.7)	20	30	בלתי מועסקת
	(72.4)	430	594	לא שייכת לכוח עבודה
מס' נפשות במשק הבית				
0.06	(76.8)	159	207	1
	(77.2)	369	478	2
	(77.9)	169	217	3

P	ביצעו ממוגרפיה		N	
	%	n		
	(70.1)	117	167	4
	(67.5)	102	151	+5
וوتק בארץ				
0.11	(73.5)	311	423	יהודים ואחרים: ילדי ישראל
	(78.2)	326	417	שנת עלייה לפני 1990
	(74.5)	114	153	עלייה בין השנים 1990-1995
	(80.8)	63	78	שנת עלייה משנת 1996
	(68.5)	102	149	ערבים
מחוז מגורים				
0.30	(80.8)	139	172	צפון
	(77.5)	141	182	חיפה
	(74.7)	219	293	מרכז
	(75.6)	177	234	תל אביב
	(71.8)	94	131	ירושלים
	(73.1)	19	26	יהודה ושומרון
	(69.8)	127	182	דרום
מצב בריאות				
0.81	(77.1)	199	258	טוב מאוד
	(75.0)	384	512	טוב
	(73.8)	242	328	לא כל-כך טוב
	(74.2)	89	120	בכלל לא טוב
בעיית בריאותית				
0.65	(75.6)	542	717	קיימת בעיה בריאותית
	(75.4)	373	501	לא קיימת בעיה בריאותית

טבלה 5:

איתור גורמים קשורים בביצוע בדיקות סקר לניטור לחץ דם והיפרליפידמיה ולגילוי מוקדם של סרטן המעי הגס על פי הנחיות משרד הבריאות – עיבוד רב משתני

ביצעו בדיקה לגילוי מוקדם של סרטן המעי הגס גילאי 55-74 §			ביצעו מעקב כולסטרול גילאי +35 ¥			ביצעו מעקב לחץ דם גילאי +20 €			
P	95% CI	O.R	P	95% CI	O.R	P	95% CI	O.R	
מגדר									
0.90	--	1.00	0.23	--	1.00	0.045	--	1.00	גברים
	0.85, 1.19	1.01		0.94, 1.30	1.11		1.00, 1.43	1.20	נשים
גיל									
0.0002	-		<0.0001	-			--	1.00	20-24
							0.49, 0.86	0.65	25-34
				--	1.00		0.52, 0.99	0.72	35-39
				1.96, 2.90	2.38	<0.0001	0.98, 2.09	1.43	40-44
				3.89, 6.53	5.04		2.28, 6.38	3.81	45-49
				5.27, 12.18	8.01		2.87, 15.12	6.59	50-54
				3.64, 8.34	5.51		3.09, 28.84	9.45	55-59
									60-64
									65-74
									+75
מצב בריאות									
0.0009	--	1.00	-			<0.0001	--	1.00	בכלל לא טוב
	0.51, 1.00	0.71					0.35, 2.67	0.96	לא כל-כך טוב
	0.38, 0.74	0.35					0.16, 1.00	0.40	טוב
	0.40, 0.81	0.57					0.11, 0.72	0.29	טוב מאוד
מצב משפחתי									
-						0.04	--	1.00	נשוי
							0.54, 0.76	0.64	רווק
							0.63, 1.16	0.85	גרש
							0.34, 1.06	0.60	אלמן

ביצעו בדיקה לגילוי מוקדם של סרטן המעי הגס גילאי 55-74 §			ביצעו מעקב כולסטרול גילאי +35 ¥			ביצעו מעקב לחץ דם גילאי +20 €						
P	95% CI	O.R	P	95% CI	O.R	P	95% CI	O.R				
מידת דתיות												
-						0.006	--	1.00	לא דתי			
							1.05, 1.69	1.33	לא כל-כך דתי			
							1.01, 1.60	1.27	דתי			
							0.62, 1.15	0.84	דתי מאוד			
הכנסה חודשית לנפש ש"ח												
0.0003	--	1.00	-	-	-	-	-	-	>2,000			
	0.86, 1.40	1.10							2,001-4,000			
	1.22, 2.03	1.58							4,000<			
	0.74, 1.38	1.01							מידע חסר			
כיסוי הוצאות												
0.029	--	1.00	-	-	-	-	-	-	בכלל לא מצליחים			
	0.72, 1.39	1.00							לא כל-כך מצליחים			
	0.74, 1.38	0.99							מצליחים			
	0.97, 2.10	1.43							מצליחים ללא כל קושי			
מחוז מגורים												
-			-	-	-	0.006	--	1.00	תל אביב			
										0.75, 1.46	1.05	דרום
										0.44, 1.04	0.68	אזורי יהודה ושומרון
										0.49, 0.92	0.67	ירושלים
										0.88, 1.53	1.16	מרכז
										0.63, 1.16	0.86	חיפה
										0.82, 1.50	1.11	צפון

€ c-Statistic=0.748 95%CI 0.730, 0.766

¥ c-Statistic=0.744 95%CI 0.725, 0.762

§ c-Statistic=0.605 95%CI 0.582, 0.628

טבלה 6:
גורמים הקשורים ביצוע ממוגרפיה כבדיקת סקר לגילוי
מוקדם של סרטן השד בקרב נשים בגילאי 50-74
מודל רב משתני

P	95% CI	O.R	
			גיל
	--	1.00	50-54
<0.0001	1.60, 3.55	2.38	55-59
	1.45, 3.13	2.13	60-64
	1.59, 3.53	2.37	65-74
			מידת דתיות
	--	1.00	לא דתיה
0.014	0.46, 0.91	0.65	לא כל-כך דתיה
	0.58, 1.15	0.82	דתיה
	0.28, 0.82	0.48	דתיה מאוד
			מצב תעסוקה
	--	1.00	מועסקת
0.003	0.26, 1.37	0.59	בלתי מועסקת
	0.43, 0.80	0.59	לא שייכת לכוח עבודה

c-Statistic =0.615 95%CI 0.579, 0.651